

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA THƯ VIỆN – THÔNG TIN

HOẠT ĐỘNG CHIA SẺ NGUỒN LỰC THÔNG TIN
GIỮA CÁC THƯ VIỆN THUỘC HỆ THỐNG THƯ VIỆN
TRONG QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

GIẢNG VIÊN HƯỚNG DẪN: TH.S NGUYỄN HỮU NGHĨA

SINH VIÊN THỰC HIỆN : DƯƠNG ĐỨC HÀ

LỚP : TV 41A

Hà Nội – 2013

LỜI CẢM ƠN

Em xin trân trọng cảm ơn các thầy, cô giáo khoa Thư viện – Thông tin, trường Đại học Văn hóa Hà Nội đã tận tình truyền đạt kiến thức và dìu dắt em trong suốt bốn năm học tập tại trường!

Em xin bày tỏ lòng kính trọng và biết ơn sâu sắc tới Thạc sĩ Nguyễn Hữu Nghĩa, Phó Trưởng khoa Thư viện – Thông tin, trường Đại học Văn hóa Hà Nội đã tận tâm hướng dẫn và hết lòng giúp đỡ để khóa luận tốt nghiệp được hoàn thành với kết quả tốt nhất!

Trong quá trình thực hiện khóa luận, tôi đã nhận được sự giúp đỡ nhiệt tình từ các phòng, ban của Thư viện Quân đội, của cá nhân Thượng tá Lê Như Thủy, Trưởng phòng Thông tin – Thư mục – Máy tính, Thư viện Quân đội. Tôi xin được chân thành cảm ơn sự giúp đỡ quý báu đó!

Cuối cùng, tôi phải bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới gia đình, bạn bè đã luôn động viên, thương yêu, chăm sóc và giúp đỡ trong suốt thời gian học tập cũng như khi thực hiện khóa luận tốt nghiệp vô cùng quan trọng này!

Hà Nội, ngày 29 tháng 5 năm 2013

SINH VIÊN

DƯƠNG ĐỨC HÀ

MỤC LỤC

PHẦN MỞ ĐẦU	4
CHƯƠNG 1: NHU CẦU CHIA SẺ NGUỒN LỰC THÔNG TIN GIỮA CÁC THƯ VIỆN ĐẦU MỐI THUỘC HỆ THỐNG THƯ VIỆN TRONG QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM.....	8
1.1 Khái niệm chia sẻ nguồn lực thông tin.....	8
1.2 Vài nét về hệ thống thư viện trong Quân đội Nhân dân Việt Nam.....	10
1.2.1 Hệ thống thư viện trong Quân đội Nhân dân Việt Nam.....	10
1.2.2 Vai trò của Thư viện Quân đội	12
1.2.2.1 Cơ quan nghiệp vụ đầu ngành về công tác thư viện trong quân đội.....	12
1.2.2.2 Đầu mối phân phối thông tin.....	15
1.3 Đặc điểm nguồn lực thông tin của các thư viện thuộc hệ thống thư viện trong Quân đội Nhân dân Việt Nam	17
1.3.1 Nguồn lực thông tin của các thư viện phổ thông.....	17
1.3.2 Nguồn lực thông tin của các thư viện khoa học	21
1.3.3 Nguồn lực thông tin của Thư viện Quân đội	27
CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG HOẠT ĐỘNG CHIA SẺ NGUỒN LỰC THÔNG TIN GIỮA CÁC THƯ VIỆN ĐẦU MỐI THUỘC HỆ THỐNG THƯ VIỆN TRONG QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM.....	37
2.1 Các dạng nguồn lực thông tin được sử dụng để chia sẻ.....	37
2.1.1 Các sản phẩm thông tin dạng in	39
2.1.2 Trao đổi các cơ sở dữ liệu	41
2.1.3 Sản phẩm sao chụp.....	43
2.1.4 Mạng Intranet MISTEN	44
2.2 Tổ chức chia sẻ nguồn lực thông tin.....	44
2.2.1 Giữa Thư viện Quân đội và các thư viện đơn vị đầu mối trực thuộc Bộ Quốc phòng thuộc hệ thống	45

2.2.2 Giữa các thư viện đơn vị đầu mối trực thuộc Bộ quốc phòng trong hệ thống với nhau.....	52
2.3 Cơ chế chia sẻ nguồn lực thông tin.....	56
2.4 Nhận xét	58
CHƯƠNG 3: MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CHIA SẺ NGUỒN LỰC THÔNG TIN GIỮA CÁC THƯ VIỆN THUỘC HỆ THỐNG THƯ VIỆN TRONG QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM.....	61
3.1 Các giải pháp về tổ chức quản lý	61
3.1.1 Tăng cường vai trò quản lý của Thư viện Quân đội đối với hoạt động của các thư viện thuộc Hệ thống thư viện trong Quân đội nhân dân Việt Nam	61
3.1.2 Đẩy mạnh công tác nghiên cứu và chỉ đạo nghiệp vụ của các thư viện thuộc Hệ thống thư viện trong Quân đội nhân dân Việt Nam	64
3.2 Các giải pháp về phát triển nguồn lực thông tin	66
3.2.1 Phát triển nguồn lực thông tin tại Thư viện Quân đội	66
3.2.2 Phát triển nguồn lực thông tin tại các thư viện đầu mối trực thuộc Bộ Quốc phòng	68
3.3 Các giải pháp về hình thức chia sẻ.....	68
3.3.1 Xây dựng mục lục liên hợp.....	69
3.3.2 Hoạt động trao đổi thông tin và mượn tài liệu	69
3.3.3 Tham gia vào mạng Intranet MISTEN	72
3.3.4 Thống nhất về mặt nghiệp vụ.....	73
KẾT LUẬN	75
TÀI LIỆU THAM KHẢO	77

PHẦN MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Thư viện là nơi thu thập, lưu trữ và tổ chức sử dụng vốn tài liệu trong xã hội. Thư viện có chức năng thông tin, văn hóa, giáo dục nhằm truyền bá tri thức, cung cấp thông tin phục vụ yêu cầu nghiên cứu, công tác học tập và giải trí góp phần nâng cao dân trí, đào tạo nhân lực, bồi dưỡng nhân tài và thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội của đất nước. Trong thư chúc mừng Thư viện Quân đội nhân dịp 20 năm thành lập, Đại tướng Võ Nguyên Giáp viết: “Thư viện là một công cụ cực kỳ quan trọng để truyền bá tư tưởng, đường lối cũng như kho học quân sự trong đông đảo cán bộ chiến sĩ của quân đội ta”.

Thư viện các đơn vị quân đội là một bộ phận hợp thành của đơn vị quân đội nhân dân Việt Nam, đặt dưới sự lãnh đạo của cấp ủy Đảng, sự chỉ huy của thủ trưởng cùng cấp và sự chỉ đạo của thư viện đơn vị cấp trên. Thư viện các đơn vị quân đội có chức năng thông tin, văn hóa, giáo dục, bảo đảm việc thu thập, xử lý kỹ thuật nghiệp vụ, tàng trữ và sử dụng chung vốn tài liệu trong quân đội nhằm truyền bá tri thức, cung cấp thông tin phục vụ yêu cầu của lãnh đạo, chỉ huy, nghiên cứu, giảng dạy, học tập, huấn luyện quân sự, công tác và giải trí cho bộ đội, góp phần vào việc xây dựng quân đội cách mạng, chính quy, tinh nhuệ và từng bước hiện đại.

Các thư viện quân đội là nơi cung cấp nguồn tài liệu phục vụ công tác nghiên cứu khoa học, ứng dụng công nghệ tiên tiến vào lĩnh vực quân sự, huấn luyện chiến đấu, đào tạo đội ngũ sĩ quan, giáo dục và quản lý bộ đội. Ngoài ra phải tạo các điều kiện thuận lợi tối đa cho công tác nghiên cứu khoa học và thông tin khoa học trong quân đội. Để thực hiện nhiệm vụ này hệ thống thư viện trong Quân đội Nhân dân Việt Nam đứng đầu là Thư viện

Quân đội, với các thư viện đầu mối trực thuộc Bộ Quốc phòng là các thư viện ở các quân khu, quân đoàn, quân chủng, binh chủng, học viện, nhà trường quân đội đóng một vai trò quan trọng.

Hoạt động chia sẻ nguồn lực thông tin có vai trò rất quan trọng trong hệ thống thư viện trong Quân đội Nhân dân Việt Nam nói chung và giữa các thư viện đầu mối trực thuộc Bộ Quốc phòng nói riêng. Hoạt động chia sẻ nguồn lực thông tin giúp cho các thư viện thuộc hệ thống thư viện trong Quân đội Nhân dân Việt Nam cùng hỗ trợ nhau hoạt động, góp phần làm phong phú vốn tài liệu của các thư viện. Các thư viện đơn vị đầu mối trực thuộc Bộ Quốc phòng là trung tâm đầu ngành của mạng lưới các thư viện đơn vị, các thư viện này đóng vai trò chủ chốt trong hoạt động chia sẻ nguồn lực thông tin giữa các thư viện thuộc hệ thống. Tuy nhiên trong thời gian qua hoạt động chia sẻ nguồn lực thông tin giữa các thư viện thuộc hệ thống thư viện trong Quân đội Nhân dân Việt Nam còn chưa được chú trọng, nhiều thư viện tuy cùng thuộc một hệ thống nhưng hoạt động độc lập, không có sự liên kết, chia sẻ nguồn lực thông tin với các thư viện với các thư viện khác trong hệ thống. Các thư viện này chỉ quan tâm tới việc chia sẻ nguồn lực thông tin với Thư viện Quân đội, nếu thiếu tài liệu họ chỉ đến Thư viện Quân đội để mượn hoặc sao chụp mà không nghĩ rằng các thư viện khác trong hệ thống cũng có vốn tài liệu rất phong phú, đa dạng với nhiều tài liệu quý hiếm về khoa học quân sự mà người dùng tin quan tâm. Chính vì vậy hoạt động chia sẻ nguồn lực thông tin giữa các thư viện thuộc hệ thống thư viện trong Quân đội Nhân dân Việt Nam là một hoạt động rất cần thiết giúp người dùng tin khai thác triệt để vốn tài liệu của các thư viện này.

Với mong muốn đóng góp một phần kiến thức khiêm tốn của mình vào việc tìm kiếm những giải pháp nhằm nâng cao chất lượng hoạt động chia sẻ nguồn lực thông tin giữa các thư viện thuộc hệ thống thư viện trong Quân đội

Nhân dân Việt Nam, tôi chọn đề tài: “**Hoạt động chia sẻ nguồn lực thông tin giữa các thư viện thuộc hệ thống thư viện trong Quân đội Nhân dân Việt Nam**” làm đề tài khóa luận tốt nghiệp của mình.

2. Đối tượng nghiên cứu:

Tìm hiểu hoạt động chia sẻ nguồn lực thông tin giữa các thư viện đơn vị đầu mối thuộc hệ thống thư viện trong Quân đội Nhân dân Việt Nam.

3. Mục đích nghiên cứu:

Đề xuất những giải pháp nhằm nâng cao chất lượng hoạt động chia sẻ nguồn lực thông tin giữa các thư viện đơn vị đầu mối thuộc hệ thống thư viện trong Quân đội Nhân dân Việt Nam nhằm sử dụng hợp lý nguồn lực này trong hệ thống thư viện trong Quân đội Nhân dân Việt Nam.

4. Phương pháp nghiên cứu

Để thực hiện đề tài, tôi thực hiện các phương pháp nghiên cứu sau:

- Tổng quan tài liệu.
- Thông kê, phân tích, tổng hợp.

5. Cấu trúc của khóa luận

Khóa luận có bố cục như sau:

Phần mở đầu

Phần nội dung (gồm 3 chương)

CHƯƠNG 1: NHU CẦU CHIA SẺ NGUỒN LỰC THÔNG TIN GIỮA CÁC THƯ VIỆN ĐẦU MỐI THUỘC HỆ THỐNG THƯ VIỆN TRONG QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM.

Hoạt động chia sẻ nguồn lực thông tin có vai trò rất quan trọng trong hệ thống thư viện trong Quân đội Nhân dân Việt Nam nói chung và giữa các thư viện đầu mối trực thuộc Bộ Quốc phòng nói riêng. Hoạt động chia sẻ nguồn lực thông tin giúp cho các thư viện thuộc hệ thống thư viện trong Quân đội Nhân dân Việt Nam cùng hỗ trợ nhau hoạt động, góp phần làm phong phú vốn tài liệu của các thư viện.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ngô Văn Chung (2012), Nâng cao chất lượng phục vụ bạn đọc của các thư viện trong quân đội, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.
2. Vũ Dương Thúy Nga (2006), Thư viện học đại cương: Giáo trình dành cho sinh viên đại học và cao đẳng ngành Thư viện – Thông tin học, Trường Đại học Văn hóa, Hà Nội
3. Phạm Văn Rính (2007), Phát triển vốn tài liệu trong thư viện và cơ quan thông tin: Giáo trình dành cho sinh viên đại học và cao đẳng ngành Thư viện, Nxb Đại học Quốc gia, Hà Nội.
4. Đoàn Phan Tân (2001), Thông tin học: Giáo trình dành cho sinh viên ngành Thông tin – thư viện và quản trị thông tin, Nxb Đại học Quốc gia, Hà Nội.
5. Đoàn Phan Tân (2001), Tin học trong hoạt động thông tin – thư viện: Giáo trình dành cho sinh viên ngành Thông tin – thư viện và quản trị thông tin, Nxb Đại học Quốc gia, Hà Nội.
6. Mạc Văn Trọng (1997), 40 năm Thư viện Quân đội nhân dân 1957 – 1997, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.

7. Pháp lệnh Thư viện (2001), Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
8. Từ điển Tiếng Việt (2012), Nxb Từ điển Bách Khoa, Hà Nội.
9. Từ điển Bách Khoa Việt Nam (2007), Nxb Từ điển Bách Khoa, Hà Nội.